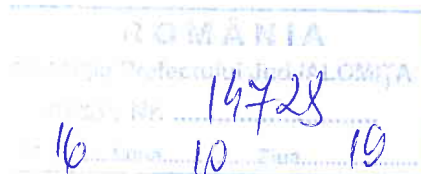

AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

DIRECȚIA GENERALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR
DIRECȚIA SĂNĂTATEA ANIMALELOR
SERVICIUL MONITORIZARE ȘI NOTIFICARE BOLI

19502
ZIUA 17 LUNA 10 2016

Analiză calitativă a riscului de pătrundere a pestei porcine africane în România

1.1. Considerații generale privind epidemiologia bolii

Pesta porcină africană este una dintre cele mai grave boli majore ale animalelor. Genotipul II care a penetrat în Georgia, în anul 2007, apoi în Federația Rusă prin teritoriul transcaucazian într-o foarte scurtă perioadă de timp, este extrem de virulent, el putând produce un procent de 100% mortalitate la porcii infectați. El este și cel care s-a răspândit în Ucraina, Belarus, Statele Baltice și Polonia, din 2007, la zi.

Primele focare de pestă porcină africană au fost raportate în Transcaucazia (Georgia, Armenia, Azerbaijan, Russia) în perioada 2007-2008. Situația epidemiologică actuală în regiunea Caucazilor pare relativ stabilă, Georgia nemairaportând focare după anul 2008, Armenia după 2011 și Azerbaijan nemairaportând niciodată de atunci. Este însă greu de crezut că boala a fost stinsă în acele zone, având în vedere mijloacele precare de investigație și diagnostic, precum și capacitatea interpretabilă a serviciilor veterinare ale respectivelor state de a aplica măsurile specifice recomandate de legislația OIE în domeniu. Pe de altă parte, modelul de extindere rapidă a bolii în teritoriile nou infectate face greu credibilă ideea că boala n-ar mai fi prezentă în aceste regiuni.

Din Federația Rusă unde, din situațiile raportate periodic la OIE, reiese că boala a devenit endemică în anumite regiuni, ea constituind o amenințare permanentă pentru zonele din jur, boala a difuzat în Belarus (2 focare în 2013) și în Ucraina (1 focar în 2012). Rusia a raportat la sfârșitul primului semestru al anului 2015 42 de focare în mediul domestic și 106 cazuri la porcii mistreți. În Ucraina, prin răspândire rapidă în cursul anului 2015, s-au confirmat 36 de focare,, dintre care 30 la animalele domestice, 5 la porcii mistreți și 1 la produse descoperite infectate.

Începând cu anul 2014, boala a pătruns, treptat, prin coridorul nordic. – Federația Rusă – Belarus, în Statele Baltice (Lituania, Letonia, Estonia) și Polonia și persistă în insula Sardinia, unde n-a fost stinsă niciodată după pătrunderea ei în anul 1978. Din analiza datelor comunicate de Statele Baltice și de Polonia, reiese că infecția în aceste state s-a produs cu un virus identic genetic cu izolatele din Belarus și Ucraina, ceea ce confirmă potențialul patogen deosebit de ridicat al acestui virus.

Doar în Statele Baltice și Polonia, boala a evoluat cu mare rapiditate, avansând pe distanțe importante în teritoriul infectat. Situația focarelor și a cazurilor înregistrate în aceste State Membre UE, în ultimii doi ani, este prezentată în fig. 1.

Fig. 1: Situația PPA în Comunitatea Europeană (Statele Baltice și Polonia), în perioada 2014-2015

Nr. crt.	Stat Membru	Nr. focare porci domestici	Nr. cazuri porci mistreți
1	Lituania	19	156
2	Letonia	42	900
3	Estonia	18	746
4	Polonia	3	83
5	Total	82	1903

Distribuția focarelor de PPA în Europa, la finalul anului 2015, incluzând spațiul european până la Munții Caucaz, este reprezentată în fig. 2

Fig. 2: Situația focarelor de PPA la finalul anului 2015, în Europa (sursa FAO)

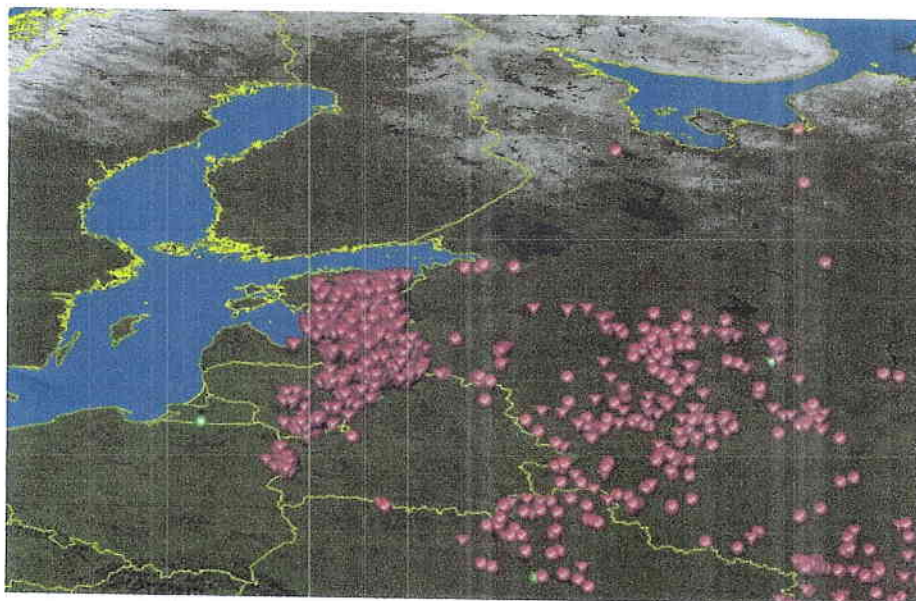
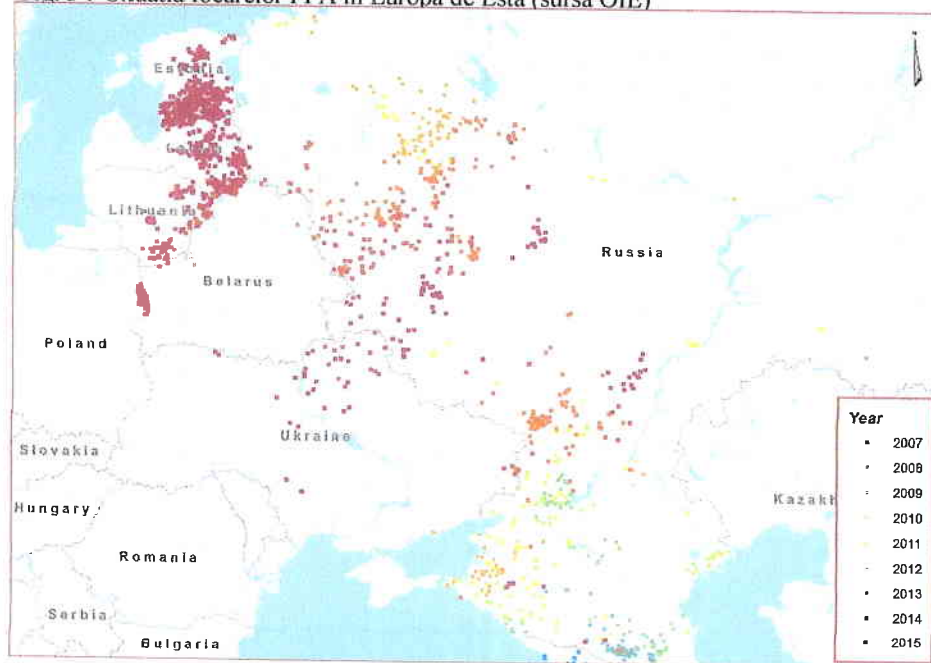

Fig. 3 : Situatia focarelor PPA în Europa de Est (sursa OIE)

Importanță pentru aprecierea riscului la care este expusă România în ceea ce privește pesta porcină africană, este opinia EFSA din documentul nr. 3628/iulie 2014 care susține că: „Există mai multe exploatații de creștere a porcilor în sistem gospodăresc în vestul Ucrainei și mișcarea progresivă a infecției spre vestul Ucrainei va duce la apariția unei arii infectate lângă granița EU care va fi dificil de controlat.”

În data de 25 Octombrie 2015 au fost confirmate două focare de boală la Odessa și Micolayv, în Ucraina, la o distanță sub 200 km. de granițele României.

În iunie și iulie 2016 noi cazuri de pestă porcină africană în populațiile de mistreți au fost constatate în zonele Jekabpils, Baldones și Riga în LETONIA, în zonele Pärnu, Harju și Rapla din ESTONIA, precum și un caz în populațiile de mistreți din zona Czyże din POLONIA.

În iunie și iulie 2016, noi focare de pesta porcină africană la porci domestici au apărut în zonele Jogeva și Lääne-Viru din ESTONIA; în zonele Elektrėnai, Anykšciu și Kruonio din LITUANIA; în zona Hajnówka din POLONIA.

În august 2016 a apărut un focar endemic de pestă porcină africană la porci domestici și la un porc mistreț în județul Saare din ESTONIA; în districtul Mońki din POLONIA (acesta fiind al cincisprezecelea focar al acestei boli la porcine din Polonia).

În septembrie 2016, în rajono savivaldybė Kėidainai din LITUANIA a apărut un focar de pesta porcină africană la porcii domestici.

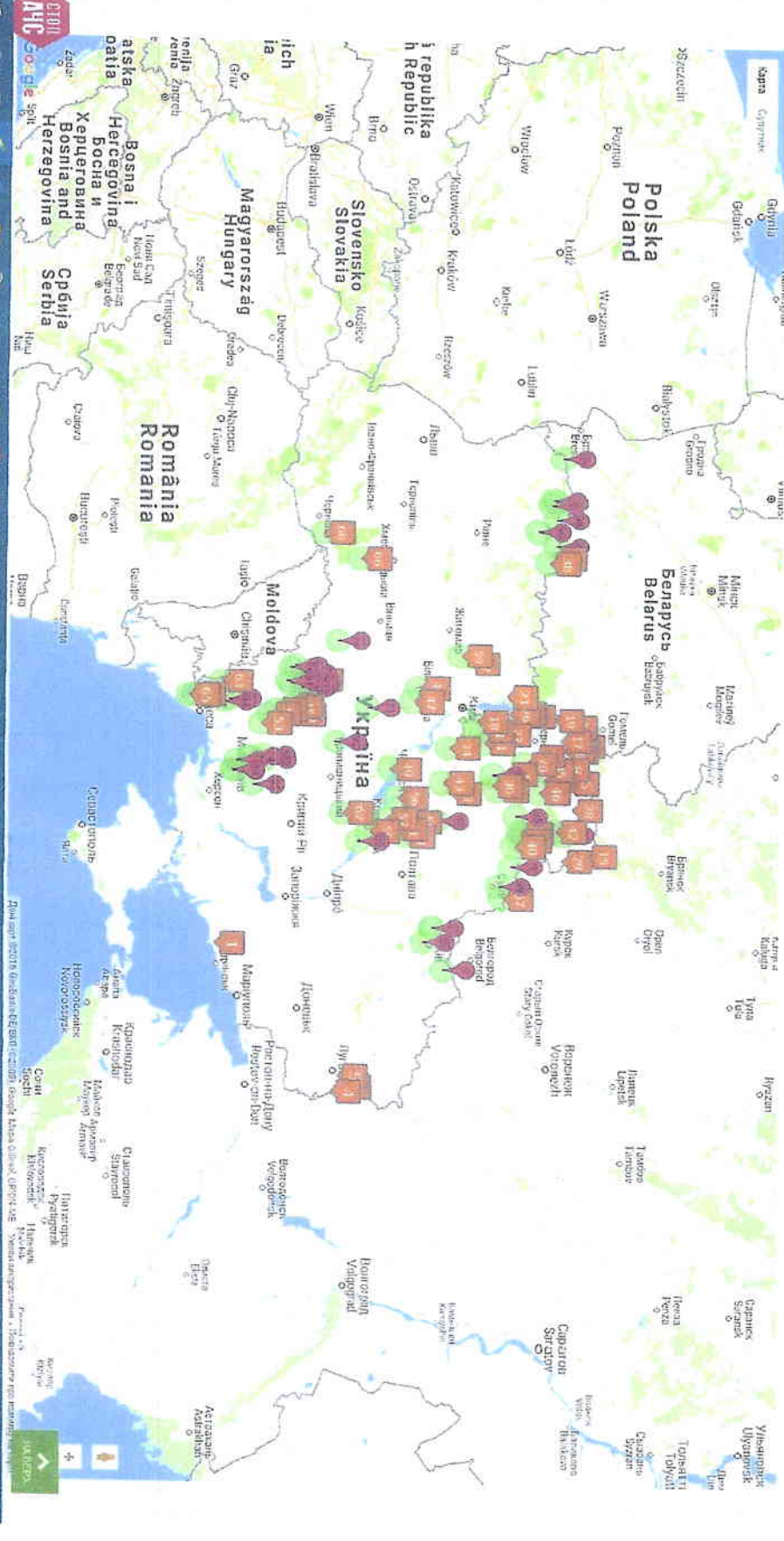
În cursul anului 2016 în UCRAINA au apărut mai multe focare de pesta porcină africană atât la porcii domestici cât și la mistreți. Atașăm o situație panoramică a focarelor de boală din Ucraina.

Африканська Регіон АЦС Мониторинг

Україна

Україна

Наповнення та візуалізація в актуальному стані цього компонента системи здійснює Адміністрація області Держдепартаменту України, на основі рішень ДІТК.

În data de 11.10.2016, Ucraina a notificat două focare de pesta porcina africană în localitatea Prymorske, zona Kiliysky (Chilia), Odessa, unul într-o exploatare de dimensiuni mai mari, de 2000 porci, și altul într-o exploatare non-profesională, 31 de porci. Localitatea în care au apărut cele două focare este foarte aproape de Delta Dunării, unde controlul porcilor mistreți este deosebit de dificil.

Agentia Națională pentru Siguranța Alimentelor din Republica Moldova a notificat România despre confirmarea a două focare de pesta porcină africană la porcii domestici, în două localități din raionul Dondușeni, în zona de nord-vest a Republicii.

Primul focar este localizat în satul Moșana, amplasat la 20 km. de frontiera moldo-ucraineană, într-o gospodărie individuală cu 10 porcine.

Al doilea focar este localizat în satul Cernoleuca, amplasat la 24 km. de frontiera moldo-ucraineană, într-o gospodărie individuală cu 3 porcine.

Distanța între localități este de 11 km.

În urma anchetei epizootice preliminare, s-a concluzionat că sursa infecției acestor focare a fost carnea procurată de către proprietari de la pietele din regiunea Moghiliiov-Podolsk, Ucraina, care ulterior cu deșeurile menajere a ajuns în hrana porcilor din gospodăriile menționate.

Având în vedere confirmarea ultimelor două focare din Ucraina, foarte aproape de Delta Dunării, precum și confirmarea celor două focare în Republica Moldova, țara noastră se află la cel mai mare grad de risc înregistrat vreodată față de pesta porcină africană. Prin

urmărire adoptarea unor măsuri corespunzătoare de gestionare a riscurilor identificate este imperativă și imediată, în momentul de față.

2. 1. Obiectivele prezentei analize de risc

Principalul obiectiv urmărit în elaborarea acestei analize este stabilirea riscului prezent la care se expune România în ceea ce privește pătrunderea în țara noastră a virusului pestei porcine africane, ținând cont de evoluția acestei boli în spațiul comunitar și în țările terțe, din 2014, până în prezent.

Un alt obiectiv este identificarea posibilelor surse de risc, a categoriilor de risc și a factorilor care influențează riscul, precum și evaluarea potențialelor pagube pe care le-ar produce evoluția bolii pe teritoriul țării, în vederea determinării administrației cu responsabilități în gestionarea situațiilor de urgență să dispună și să întreprindă măsuri în vederea pregătirii capacității de răspuns a României.

Totodată, concluziile Misiunii EU CVET, din perioada 18-22 ianuarie 2016, de evaluare a punctelor slabe în strategia implementată de România în profilaxia PPA până în prezent au modificat ponderea factorilor de risc identificați cu ocazia analizelor de risc anterioare, iar importanța acestora trebuie reanalizată.

Conform acestora, în momentul de față s-au identificat drept puncte critice în identificarea riscului următoarele:

2.2. Identificarea materialelor și produselor care constituie risc pentru introducerea virusului PPA în România

Fig. 4 Identificarea gradului de risc în funcție de materiale/produse/vectori

Gradul de Risc	Materiale/produse
Foarte ridicat	- Carnea înghețată
Ridicat	- Carnea refrigerată - Porcii mistreți vii prin deplasare - Porcii domestici vii prin transport și mișcări necontrolate - Grăsimea și pielea de la animalele infectate - Mijloacele de transport animale contaminate în interior
Moderat	- carnea afumată natural - carnea sărată, afumată, uscată - orice mijloc de transport produse contaminat în interior - personalul îngrijitor din exploatații - purinul - furajele - așternutul - orice obiecte contaminate cu rol în transmiterea virusului
Scăzut	- personalul neimplicat în creșterea animalelor dar care lucrează în exploatații sau vin în contact cu animale sălbatice - câinii de vânătoare, animalele de companie - cerealele, fânul - rozătoarele - insectele hematofage
Neglijabil	- carnea gătită la 70°C timp de 30 minute

2.3. Categoriile de risc

Conform opiniei științifice EFSA nr. 3628/iulie 2014 principalele surse de virus și care pot induce boala la animalele susceptibile sunt următoarele:

a. porcii mistreți infectați care se pot constitui în rezervor de virus și să transmită infecția la animalele din specia susceptibilă cu care vin în contact direct sau indirect;

b. porcii domestici crescuți în libertate pe domeniile zonelor protejate, pe lângă cantoanele pădurarilor și pe lângă stâne și care pot veni în contact cu porcii mistreți sursă de virus;

c. materiale care au venit în contact cu animale infectate;

d. produse alimentare provenite din carnea de porci domestici sau porci mistreți infectați introdusă fraudulos prin bagajele călătorilor sau a căror ecarisare nu se face corespunzător;

e. porcii domestici infectați din exploatații cărora nu li se aplică condiții de biosecuritate și a căror mișcare nu este urmărită controlat; aceasta este corelată cu un sistem de identificare nefuncțional și cu lipsa de înregistrare a mișcărilor acestor animale, precum și lipsa de restricții asupra mișcării acestor animale;

f. mijloacele de transport nedezinfectate corespunzător;

g. „fomite” infectate (obiecte, insecte hematofage, rozătoare etc).

2.4. Factori care influențează riscul

1. Endemicitatea care se poate instala în populațiile sălbatice și răspândirea ei în arii în care nu există control;

2. Modelul de evoluție a infecției cu virusul PPA, în care semnele clinice pot să nu fie caracteristice și pot varia în funcție de calea de infecție, doza infectantă și capacitatea imunitară a individului care pot îngreuna diagnosticul;

3. Sistemul gospodăresc din statele Europei de Est care reprezintă o nișă agro-ecologică ce facilitează răspândirea virusului PPA, în principal datorită biosecurității neadecvate, mișcării necontrolate a animalelor posibil infectate, montei animalelor permisă de sistem și vânzarea produsilor pe piața necontrolată, sacrificarea porcilor bolnavi pentru consumul familial, în absența controlului oficial;

4. Ineficiența sistemului de identificare și care nu poate asigura eficient trasabilitatea animalelor vii și a produselor care au suferit mișcări frauduloase;

5. Lipsa de control asupra partidelor de vânătoare și vânătoarea intensivă care pot constitui o presiune asupra populațiilor de mistreți și pot determina deplasarea acestora, în mod particular la granițele internaționale;

6. Supravegherea necorespunzătoare de laborator a speciilor receptive, în ceea ce privește tipul supravegherii desfășurate, numărul relevant de probe, irelevanța probelor transmise, lipsa inspecțiilor în exploatații, sistemul de notificare defectuos;
7. Lipsa de informare și conștientizare a operatorilor economici, fermierilor, personalului îngrijitor, responsabililor fondurilor de vânătoare, vânuș sanitar veterinar, administrației veterinare referitoare la importanța notificării imediate a suspiciunilor și a prezentării de probe;
8. Lipsa capacității adecvate de diagnostic, fonduri, materiale și echipamente, corelate cu lipsa de pregătire a personalului din laboratoare;
9. Absența sau ineficiența unui sistem de colectare și ecarisare corespunzătoare a deșeurilor și confiscatelor;
10. Sistemul de creștere organizat necorespunzător și care nu permite măsuri de biosecuritate adecvate pentru toate categoriile de exploatații;
11. Deficiențe și întârzieri în adoptarea deciziei referitoare la profilaxia și controlul bolii.

2.5. Concluziile Misiunii EU CVET pentru evaluarea punctelor critice ale României în pregătirea pentru confruntarea cu virusul PPA

2.6.1. Referitor la funcționarea Laboratorului Național de Referință

- a. Laboratorul Național de Referință dispune de structura necesară, de personal calificat și de metode validate, de material de referință internațional pentru un diagnostic corect și ferm;
- b. Punctele critice ce trebuie remediate în vederea îmbunătățirii vitezei de diagnostic:
 - modul de achiziționare, aprovizionare și livrare a echipamentelor și chiturilor de diagnostic, asociate cu îmbunătățirea managementului și alocarea de fonduri suficiente pentru susținerea activităților de diagnostic;
 - viteza de testare a probelor în laborator, pentru a nu întârzia diagnosticul și a grăbi detectarea timpurie a bolii;
 - întocmirea unei proceduri pentru achiziția în regim de urgență.

2.6.2. Concluzii generale legate de managementul bolii, programul de supraveghere în domestic și sălbatic și managementul populației de porci mistreți.

- a. ANSVSA a pus în practică o serie de măsuri destinate pregătirii pentru profilaxia și controlul PPA referitoare la pregătirea administrației, conștientizarea populației și al factorilor de decizie și pregătirea personalului.
- b. Puncte critice ce trebuie remediate:

- cooperarea între diferitele instituții în vederea unui bun management al crizei;
- cooperarea cu țările terțe Ucraina și Moldova, pentru o abordare comună în managementul bolii;
- întocmirea de protocoale scrise cu bază juridică solidă cu Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și cu ceilalți factori decidenți în vânătoare și vânat pentru cooperarea la identificarea timpurie a bolii;
- adoptarea de criterii clare privind tipurile de exploatații din România și stabilirea de măsuri de biosecuritate stricte, în funcție de categoria de încadrare a acestora.
- intensificarea supravegherii pasive care este singura relevantă atât timp România este indemnă;
- introducerea de recompense financiare pentru stimularea livrării de probe pentru supravegherea pasivă;
- reactualizarea periodică a analizei de risc, în funcție de evoluția epizootică a bolii în Europa și în țările terțe vecine;
- reactualizarea periodică a planului de contingență;
- ANSVSA trebuie să-și organizeze propriul audit intern, pentru a depista principalii factori de risc în ceea ce privește implementarea măsurilor în vigoare, în momentul de față.

Având în vedere evoluția pestei porcine africane și confirmarea focarelor de boală la granițele României, ANSVSA desfășură o campanie de informare la nivel național privind această boală și măsurile care trebuie aplicate pentru prevenirea acestei boli.

DSVSA Ialomița a informat populația din județul Ialomița prin transmiterea unui comunicat de presă, difuzarea prin medicii veterinari unui număr de 222 de postere referitoare la pesta porcină clasică în toate localitățile din județul Ialomița.

Deasemenea au fost informați reprezentanții exploatațiilor comerciale de porcine. Direcția Silvică Ialomița, AJVPS-uri.

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ
VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIENTELOR**

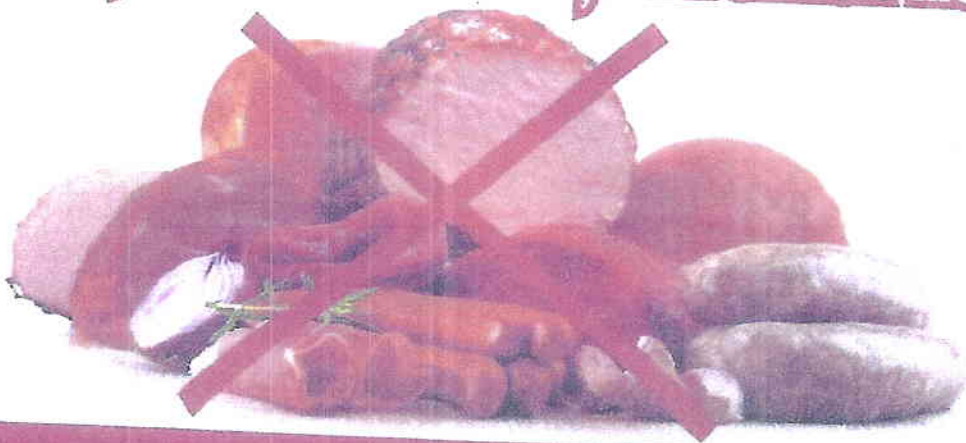
ATENȚIE

PESTA PORCINĂ AFRICANĂ AMENINȚĂ ROMÂNIA

INTERZIS

ADUCEREA ÎN ȚARĂ DIN UCRAINA ȘI REPUBLICA MOLDOVA A:

**PORCILOR VII,
CĂRNII DE PORC PROASPĂTĂ, REFRIGERATĂ SAU CONGELATĂ,
PRODUSELOR DIN CARNE (CĂRNĂȚI, ȘUNCĂ, CARNE SĂRATĂ)**